

ШИНЭ ЗУУНМОД ХОТЫН ЭРХ ЗҮЙН БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван есдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт “хүний эрх, эрх чөлөөг хангахуйц эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн болон бусад баталгааг бүрдүүлэх” гэж, Монгол Улсын Их Хурлын 2010 оны 48 дугаар тогтоолоор баталсан Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалд “Монгол хүний эрүүл, аюулгүй амьдрах таатай орчин, нөхцөлийг бүрдүүлж, хүний аюулгүй байдлыг хангах” төрийн үүргийг тодорхойлсон.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн 9-д “Улаанбаатар хотыг Амьдрахад таатай, байгаль орчинд ээлтэй, хүн төвтэй ухаалаг хот болгон хөгжүүлэх” зорилгыг дэвшүүлж, түүнийг хэрэгжүүлэх зорилт, үе шат, хүрэх үр дүнг дараахи байдлаар тодорхойлсон. Үүнд:

Зорилт 9.3.Орон зайн оновчтой төлөвлөлт, суурьшлын зөв тогтолцоотой, эрчимтэй хөгжиж байгаа дагуул хотуудтай, олон улсад өрсөлдөгч метрополитан хот болж хөгжинө:

- 9.3.6.Зарим их, дээд сургуулиудыг мэргэжлийн чиглэл, салбараар нь дагуул хотуудад кампус байгуулж шилжүүлэх замаар хотын төвлөрлийг сааруулна;

- 9.3.46.Улаанбаатар хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу нийслэл болон дагуул, хаяа хот, тосгоны инженерийн дэд бүтцийг үе шаттай барьж байгуулан өргөтгөж шинэчилнэ.

Зорилт 9.5.Үндэсний онцлог бүхий аялал жуулчлал, соёлын үйлчилгээ, үйлдвэрлэлийг бий болгосон, Зүүн хойд Азийн тээвэр, логикийн болон олон улсын харилцааны зангилаа төв болсон дагуул хотуудыг хөгжүүлнэ:

- 9.5.1.Дагуул, хаяа хот, тосгоныг тус бүрд нь худалдаа, үйлчилгээ, боловсрол, соёл, эрүүл мэнд, хөдөө аж ахуй, хүнс, хөнгөн үйлдвэрлэл, тээвэр логистик, аялал жуулчлалын чиглэлээр төрөлжүүлэн хөгжүүлж ажлын байрыг нэмэгдүүлэх замаар Улаанбаатар хотын төвлөрлийг сааруулна;

- 9.5.2.“Шинэ Зуунмод”, “Майдар” шинэ дагуул хотын бүтээн байгуулалтыг эрчимжүүлж, инженерийн шугам сүлжээ, орон сууцжуулах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ;

- 9.5.3.Хөшигийн хөндийд байрлах олон улсын нисэх онгоцны буудлыг даган байгуулагдах “Шинэ Зуунмод” шинэ хотын бүтээн байгуулалтыг эрчимжүүлнэ;

- 9.5.5.Улаанбаатар хотод сөрөг нөлөө үзүүлж байгаа үйлдвэр, аж ахуйн нэгжийг нэгдсэн бодлого төлөвлөлттэйгөөр дагуул хотуудад шилжүүлэн үйл ажиллагааг нь дэмжин ажиллана;

- 9.5.10.Улаанбаатар хотын бүсийн хэмжээнд өндөр технологийн үйлдвэрүүдийг нутагшуулж, дэлхийн зах зээлд өрсөлдөх боломжтой эдийн засгийн чөлөөт бүсийг байгуулна.

Мөн түүнчлэн, Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан "Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл"-ийн 9.5.4-т "дагуул хотуудад дэвшилтэт технологи бүхий үйлдвэрлэл, технологийн паркуудыг байгуулж, ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ, Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор баталсан "Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-ийн 6.1-д "Улаанбаатар болон дагуул хотыг орон зайн оновчтой төлөвлөлт, ухаалаг шийдэл, амьдралын таатай орчин бүхий ногоон хот болгож хөгжүүлнэ", 6.2.1-д "Төвлөрлийг сааруулах бодлогыг Улаанбаатар хотын удирдлагатай хамтарч үндэсний хэмжээнд цогц байдлаар хэрэгжүүлнэ" гэж тус тус заасан.

Дээр дурьдсан хууль тогтоомжид нийцүүлэн Барилга хот байгуулалтын сайдын 2021 оны 130 дугаар тушаалаар батлагдсан БНБД 30-01-02-21 баримт бичгийн 4.12.5-д Нийслэл хот болон бүсийн тулгуур төв хот тухайн хотын хүн амын амралт, сувилал, хүнсний болон бусад хангамж, үйлчилгээ, аж ахуйн үйл ажиллагааг зохицуулах тодорхой үүрэг бүхий дагуул, хаяа хот, тосгонтой байхаар тусгагдсан.

Улаанбаатар хотыг хөгжүүлэх урт хугацааны анхдугаар хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө 1954 онд батлагдаж, 1961, 1976, 1986 онуудад тодотгол, шинэчлэл хийгдэж байсан ба манай улс зах зээлийн эдийн засгийн харилцаанд шилжин орсноос хойш Улаанбаатар хотыг 2000-2020 он хүртэл хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөө батлан хэрэгжүүлж байсан ба Улсын Их Хурлын 2013 оны 23 дугаар тогтоолоор "Улаанбаатар хотыг 2020 он хүртэл хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөний тодотгол, 2030 он хүртэлх хөгжлийн чиг хандлага"-ын баримт бичгийг баталж, Улаанбаатар хот нийт 15 дагуул хот, тосгонтой байхаар төлөвлөсөн боловч дагуул хотыг хэрхэн байгуулах, бүтэц зохион байгуулалт нь ямар байх талаар ерөнхий зохицуулалттай, тухайн хотын онцлогт тохирсон нарийвчилсан зохицуулалтгүйгээс тодорхой үр дүнд хүрээгүй боловч дагуул хот, тосгон байгуулах хэрэгцээ шаардлага байгааг дараах тоо баримт харуулж байна.

Тухайлбал, Нийслэл Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэр нь манай улсын нийт газар нутгийн 0.3 хувийг эзэлдэг хэдий ч хүн ам, их дээд сургууль, коллеж, бүртгэлтэй аж ахуйн нэгжийн тоо, дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ зэрэг үзүүлэлтээр тогтмол Улсын хэмжээнд тэргүүлж жил бүр энэ үзүүлэлтийн тоо хэмжээ өссөөр байна. Эдгээр үзүүлэлтийг 2023 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийн байдлаар авч үзвэл:

- Нийслэлд байнга оршин суугчдын тоо 1,596,335 буюу манай улсын нийт хүн амын 47.4% хувьтай;

- Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж байгууллагын тоо 175,200 буюу манай улсад бүртгэлтэй нийт аж ахуйн нэгжийн 74.7 хувьтай;

- нийслэлийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ 33.8 их наяд төгрөг буюу үндэсний дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 69.2 хувьтай тус тус тэнцэж байна.

Ийнхүү нийслэл Улаанбаатар хотын хүн амын тоо эрчимтэй өсөж, үйл ажиллагаа идэвхжихийн хирээр төлөвлөлтгүй суурьших, байгаль орчин доройтох, хог хаягдал, дуу чимээ нэмэгдэх, гэмт хэрэг, зөрчил ихсэх, замын хөдөлгөөний түгжрэл үүсэх зэрэг олон сөрөг асуудлын улмаас нийслэл хотын эдийн засаг,

нийгмийн харилцаанд хүндрэл учирч, иргэдийн ая тухтай амьдрах эрх зөрчигдөж байгаа тул дээрх асуудлуудыг шийдвэрлэх, тухайлбал, Улаанбаатар хотын төвлөрлийг задалж, дэд бүтцийг тэлэх, дагуул хотуудыг байгуулах, түүний дотроос эн тэргүүнд “Шинэ Зуунмод хот”-ыг байгуулах шаардлага зүй ёсоор урган гарч байна.

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1-д заасныг үндэслэн нийгмийн харилцааны төлөв байдал, тулгамдсан асуудлыг судалсны үндсэн дээр нийслэлийн дагуул хот болох Шинэ Зуунмод хотыг байгуулахтай холбоотой нийгмийн харилцааны эрх зүйн зохицуулалтыг нарийвчлан, шинэ хуулиар зохицуулах шаардлагатай гэж үзэж анхдагч хуулийн төсөл боловсрууллаа.

Монгол Улсын Үндсэн хуулиар баталгаажсан иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийг хангах нийгэм болон хууль зүйн баталгааг бүрдүүлэх, бүс нутгийн тэнцвэртэй хөгжлийг хангах, Монгол Улсын Их Хурлаас баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогод тусгагдсан Улаанбаатар хотын төвлөрлийг сааруулах, орон зайн оновчтой төлөвлөлт бүхий дагуул хот байгуулах зорилтын хүрээнд Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлыг тогтоож, хотын бүтээн байгуулалт, тогтвортой хөгжлийг дэмжих бодлогыг тодорхойлох зорилго бүхий Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн төсөл нь 6 бүлэг, 29 зүйлтэй.

Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн төсөлд дараах зарчмын шинжтэй зохицуулалтыг тусгасан:

Нэгдүгээр бүлэгт нийтлэг үндэслэл буюу хуулийн зорилго, Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль тогтоомж, хуулийн үйлчлэх хүрээ, хотын эрх зүйн үндэс, байршил, эдэлбэр газар, хотыг хөгжүүлэх үйл ажиллагааны зарчим зэрэг асуудлыг тусгасан.

Тухайлбал, Шинэ Зуунмод хотыг байгуулах, төлөвлөх, бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагаанд Хот байгуулалтын тухай хуульд зааснаас гадна нийслэл болон орон нутаг, бүс нутгийг тэнцвэртэй хөгжүүлэх, гадаргын ус, саарал усыг дахин ашиглах, хог хаягдлыг дахин боловсруулах технологид тулгуурлах; хотын бүтээн байгуулалтыг улс, нийслэл, орон нутаг, бүс нутгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжил, аж үйлдвэрийн бүтцийн зохицуулалттай уялдуулах; эдийн засгийн хувьд бие даасан байх; орчин үеийн эко, ухаалаг хотыг хот байгуулалтын баримт бичигт нийцүүлэн хөгжүүлэх зэрэг зарчим баримтална.

Шинэ Зуунмод хот нь хуулиар тусгайлан тогтоосон чиг үүрэг, удирдлага, зохион байгуулалт, эдийн засагтай, нийслэл хотын тусгай чиг үүргийг гүйцэтгэхэд стратегийн ач холбогдол бүхий Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын дагуул хот байна.

Шинэ Зуунмод хот нь нийтийн эрх зүйн этгээд байх бөгөөд эрх зүйн харилцаанд хуулийн этгээдийн нэгэн адил оролцох ба эрх зүйн харилцаанд хотыг Хотын захирагч төлөөлнө.

Шинэ Зуунмод хот нь дүрэмтэй байх бөгөөд хотын Зөвлөлийн үйл ажиллагаа, хуралдааны дэг; хотын Захирагч, түүний ажлын албаны чиг үүрэг, үйл ажиллагаа; хотын Ерөнхий архитектор, түүний ажлын албаны чиг үүрэг, үйл ажиллагаа; хотын

бэлгэдэл тэмдэг; хотын оршин суугчийн оролцоо, иргэний танхим; ашиг сонирхлын зөрчил, ёс зүйн хороо гэх мэт асуудлыг хотын дүрмээрээ зохицуулахаар тусгасан.

Шинэ Зуунмод хот нь Хөшигийн хөндий дэх олон улсын нисэх онгоцны буудлыг түшиглэн Төв аймгийн Сэргэлэн, Алтанбулаг сумын нутаг дэвсгэрт байрлах ба хотын эдэлбэр газрын хэмжээг Монгол Улсын Их Хурал тогтоохоор хуульчлав.

Хоёрдугаар бүлэгт хот байгуулалтын үйл ажиллагаа буюу Шинэ Зуунмод хотын төлөвлөлт, бүсчлэл, газрын менежменттэй холбоотой зохицуулалтыг тусгав.

Тухайлбал, Шинэ Зуунмод хот нь хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй байх ба нийслэл хотын болон Төв аймгийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдсан байна.

Хот байгуулалтын баримт бичгийг боловсруулах үйл ажиллагаанд Захиргааны ерөнхий хуулийн Долоодугаар бүлэгт заасан журмыг баримталж, олон нийтийн оролцоог хангах ба Шинэ Зуунмод хотын оршин суугч оршин суугаа газраасаа 300-500 метрт нийгмийн болон инженерийн дэд бүтцийг нэн тэргүүнд барьж байгуулах зарчим баримтлах ба Шинэ Зуунмод хотын газар зохион байгуулалт нь хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө болон хотыг хөгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд үндэслэх хуулийн шаардлагыг тодорхойлсон.

Гуравдугаар бүлэгт Шинэ Зуунмод хотын чиг үүрэг, зохион байгуулалт, удирдлагын тогтолцоог тодорхойлж, хотын чиг үүргийг тогтоож, тус хотын Зөвлөл, Захирагч, Ерөнхий архитектор, Хөгжлийн корпораци, тэдгээрийн ажлын албаны үйл ажиллагаа, бүрэн эрхтэй холбоотой харилцааг дараахи байдлаар зохицуулсан:

- Шинэ Зуунмод хот нь хотынхоо эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг хөгжүүлэх, өөрийн эдийн засаг, нийгмийн амьдралын асуудлыг хууль тогтоомж, хотын дүрмийн хүрээнд хотын оршин суугч, хөрөнгө оруулагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах үндсэн чиг үүрэгтэй байх ба нийслэлийн дагуул хот болохын хувьд Засгийн газар, нийслэл, бусад засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн удирдлагаас холбогдох хуулийн дагуу шилжүүлсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ;

- Шинэ Зуун мод хот нь зохион байгуулалтын хувьд хороололд хуваагдана.

- Шинэ Зуунмод хотын удирдлагын тогтолцоо нь хотын Зөвлөл, хотын Захирагч, хотын ерөнхий архитектороос бүрдэх ба сонгуулийн журмаар байгуулагддаг байх зарим баримтална;

- Шинэ Зуунмод хотын нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн бодлого тодорхойлох, хотын чиг үүрэгт хамаарах асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэх үүргийг Шинэ Зуунмод хотын Зөвлөл хэрэгжүүлэх ба хотын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлж зохион байгуулах үүргийг хотын Захирагч, хот байгуулалт, газар зохион байгуулалт, төлөвлөлт, хөгжүүлэлтийн чиг үүргийг хотын ерөнхий архитектор хэрэгжүүлнэ;

- Шинэ Зуунмод хотын газар хөгжүүлэлт, менежмент, хэрэгжих бүтээн байгуулалтын төсөл хэрэгжүүлэгчийг сонгон шалгаруулах, хөрөнгө оруулах, төслийн хэрэгжилтэд хяналт тавих чиг үүргийг нийслэл, Төв аймгийн өмчийн оролцоотой Шинэ Зуунмод хотын хөгжлийн корпораци хэрэгжүүлэх ба түүнийг

байгуулах асуудлыг нийслэлийн Засаг даргын саналыг үндэслэн Засгийн газар шийдвэрлэнэ.

Дөрөвдүгээр бүлэгт Шинэ Зуунмод хотын эдийн засгийн үндсийг тодорхойлж, хотын эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэл, хотын эдийн засагт төрөөс болон нийслэл, төв аймгаас үзүүлэх дэмжлэг, туслалцаа, хотын төсөв, татвар, өмч, дэд бүтцийг хөгжүүлэх сантай холбоотой үүсэх харилцаа, зохицуулалтыг тусгасан.

Тухайлбал, Шинэ Зуунмод хотын эдийн засгийн үндэс нь улс, нийслэл, орон нутаг, хотын өөрийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгө, түүнчлэн хотын өмч, татварын болон татварын бус орлого, хотын сангийн хөрөнгө, гадаад, дотоодын байгууллага, хувь хүмүүсийн хандив, тусламж, бусад орлогоос бүрдэнэ.

Шинэ Зуунмод хотын эдийн засгийн чадавхийг бэхжүүлэх, бие даан хөгжих, баталгаагаар хангахад төр, нийслэл, орон нутаг энэ хуульд заасны дагуу тодорхой дэмжлэг үзүүлэх үүрэг хүлээнэ. Жишээлбэл:

- Төрөөс хотын бүтээн байгуулалтад татварын болон татварын бус дэмжлэг үзүүлэх, улсын төсөвт инженерийн болон нийгмийн дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалт, төрийн байгууллагуудыг үе шаттай нүүлгэн шилжүүлэх төлөвлөгөөг баталж, шаардлагатай хөрөнгийн эх үүсвэрийг төсөвт тусгах, Засгийн газрын болон төрийн захиргааны төв байгууллагын зарим чиг үүргийг Шинэ Зуунмодын хотын удирдлагад шилжүүлж болох;

- Нийслэл хот нь Шинэ Зуунмод хотын бүтээн байгуулалтад зориулж холбогдох хууль, журмын дагуу үнэт цаас гаргаж болох;

- Нийслэл болон Төв аймаг хотын эрчим хүч, дулаан, ус хангамж, ариутгах татуурга, харилцаа холбоо, инженерийн бэлтгэл арга хэмжээ, хог хаягдалтай холбоотой зөвшөөрөл, үйлчилгээг саадгүй үзүүлэх, орон нутгийн татвар, төлбөр, хураамжаас хөнгөлөх, чөлөөлөх; өөрийн мэдлийн өмчийг дагуул хотод хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр ашиглуулах асуудлыг шийдвэрлэх; төрийн үйлчилгээг шуурхай, нэг цонхоор үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх; хяналт, шалгалтыг давхардуулахгүй байх гэх мэт.

Мөн энэ бүлэгт Шинэ Зуунмод хот төсөвтэй байх, тухайн хот дахь татварын орлогын 80 хувийг Шинэ Зуунмод хотод, 20 хувийг Төв аймгийн төсөвт хуваарилах зарчим баримтлах, хотын бүтээн байгуулалтад зориулсан “Дэд бүтцийн сан”-тай байх, тус санд хотын төсвийн татварын орлогын 10 хувь, бүтээн байгуулалтад зарцуулсан хөрөнгө оруулалтын ашгийн 2 хувь, Шинэ Зуунмод хотын хөгжлийн корпорацийн ногдол ашгийн 20 хувь, Чөлөөт бүсийн аж ахуйн үйл ажиллагааны орлогын 10 хувийг төвлөрүүлж нийгмийн болон инженерийн дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын ажилд зарцуулах зохицуулалтууд тусгагдсан.

Тавдугаар бүлэгт Шинэ Зуунмод хотын бизнесийн орчин, хөрөнгө оруулалтын талаар буюу хотын бүтээн байгуулалтад үзүүлэх татварын болон татварын бус дэмжлэгийн талаар тусгасан.

Шинэ Зуунмод хотод хэрэгжүүлэх бүтээн байгуулалтын төсөл, арга хэмжээ нь Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд заасан зарим шалгуур хангасан тохиолдолд тогтворжуулалтын гэрчилгээг олгохоор тусгаж тавигдах шаардлагыг энэ хуулиар тодорхойлж, Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлт оруулах хуулийн төслийг

хамт боловсруулсан. Мөн хотын бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагаанд гаалийн, татварын болон татварын бус тусгай зохицуулалт үйлчлэх эрх зүйн үндсийг тавьж холбогдох хуулиар нарийвчлан зохицуулсан.

Шинэ Зуунмод хот дахь төрийн үйлчилгээ нь худалдаа, татвар, бизнес, хөрөнгө оруулалтыг хөнгөвчлөх бүртгэл, зөвшөөрлийн цахим нэг цонхны үйлчилгээнд суурилах зарчмыг хуульчилсан.

Зургаадугаар бүлэгт Шинэ Зуунмод хотын удирдлагаас бусад этгээдтэй харилцах болон хууль тогтоомж зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага, хууль хүчин төгөлдөр болох талаар тусгалаа.

Тухайлбал, Шинэ Зуунмод хотын удирдлага нь Засгийн газар, төрийн захиргааны төв байгууллага, засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бусад нэгжтэй нийслэлийн Засаг даргаар дамжуулж харилцах ба хотыг хөгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлж болох бөгөөд энэ харилцааг холбогдох хуулиар зохицуулахаар хуульчилсан.

Хууль батлагдсанаар хүлээгдэж буй үр дүн:

- Нийслэл хотын төвлөрлийг задалж, бүс нутгийн тэнцвэртэй хөгжлийг хангана;
- орон зайн оновчтой төлөвлөлт бүхий суурьшлын зөв тогтолцоотой хотыг хөгжүүлж, бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагааны журам, зохицуулалт тодорхой болно;
- дагуул хотын бүтээн байгуулалт, хөрөнгө оруулалтыг татварын болон татварын бус дэмжлэг үзүүлэх боломж бүрдэнэ;
- нийслэл хотын түгжрэл, агаар, хөрсний бохирдол, орон сууцны хангамж, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх асуудлыг шийдвэрлэхэд эерэг нөлөө үзүүлнэ;
- нийгмийн болон инженерийн дэд бүтцийн төвлөрсөн хангамж бий болж, үйлдвэрлэл, худалдаа, үйлчилгээг кластераар хөгжүүлж улс, нийслэл, төв аймаг цаашлаад бүс нутгийн нийгэм, эдийн засгийг дэмжиж, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлнэ;
- шинээр ажлын байр бий болж, дотоодын нийт бүтээгдэхүүн болон гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалт нэмэгдэнэ;
- орон сууцжуулах төсөл хэрэгжүүлж орон сууцны хангамж нэмэгдэж, нийслэлээс иргэд шилжин суурьших, төрийн байгууллага, их дээд сургууль, коллеж, шинжлэх ухааны байгууллагуудыг нүүлгэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ;
- тээвэр ложистикийн нэгдсэн төвийг байгуулж, хөгжүүлснээр орон нутгийн болон бүсийн цаашлаад олон улсын логистикийг сайжруулна;
- иргэдийн аятай таатай амьдрах орчин бий болж, амьдралын чанар сайжирна;
- Шинэ Зуунмод хот дүрэмтэй болж хууль тогтоомжоор зохицуулагдаагүй хотын амьдрал, үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлаа оршин суугчид, иргэдийн оролцоотойгоор шийдвэрлэнэ;

- бусад улсуудын хотуудын жишгээр Шинэ Зуунмод хотын оршин суугчид хотын удирдлагаа сонгодог болно гэх мэт.

Хуулийн төсөлтэй холбогдуулан дараах хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулсан. Тухайлбал:

Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн төсөл:

Шинэ Зуунмод хотын байнгын оршин суугчийн тоо 15,000 давснаар Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуульд заасны дагуу Шинэ Зуунмод хотын Зөвлөл, Захирагчийн сонгуулийг зохион байгуулах, сонгуулийг зохион байгуулах хүртэлх хугацаанд хотын Зөвлөлийн чиг үүргийг Шинэ Зуунмод хотын хөгжлийн корпораци гүйцэтгэх ба хотын Захирагчийг нийслэлийн Засаг дарга томилж, чөлөөлөх шилжилтийн үеийн зохицуулалтыг тусгав.

Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл:

Нийслэлийн дагуул хотын бүтээн байгуулалтын төсөл нь Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 16.1.1-д зааснаас бусад шалгуурыг хангасан тохиолдолд Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуульд заасны дагуу тогтворжуулалтын гэрчилгээг олгож болох, Нийслэлийн дагуул хотын бүтээн байгуулалтын төсөлд 300 тэрбум төгрөгөөс дээш хэмжээний хөрөнгө оруулалт хийх хөрөнгө оруулагчтай түүний гаргасан хүсэлтийн дагуу үйл ажиллагаа явуулах орчныг тогтвортой байлгах зорилгоор хөрөнгө оруулалтын гэрээг Засгийн газрын эрх олгосноор дагуул хотын Захирагч байгуулж болох зохицуулалтыг тус тус хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлтээр оруулахаар хуулийн төсөлд тусгав.

Худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл:

Шинэ Зуун мод хотын Зөвлөлийн 3 гишүүн нь Шинэ Зуунмод хот дахь Худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимаас сонгосон хөрөнгө оруулагчдын төлөөлөл байх тул хуулийн төсөлд Монголын худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимыг Шинэ Зуунмод хотод байгуулж болох тухай зохицуулалтыг хуулийн төсөлд тусгасан.

Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл:

Шинэ Зуунмод хотын төсөл, арга хэмжээний бүтээн байгуулалтад зориулж үндсэн хөрөнгө бий болгоход шаардагдах, импортоор оруулах барилгын материал, тоног төхөөрөмжийн нэмэгдсэн өртгийн албан татвар төлөх хугацааг 4 жил хүртэл хугацаагаар сунгах, эсхүл уг татварыг 4 жилийн хугацаанд хэсэгчлэн төлүүлэх шийдвэрийг нийслэлийн Засаг даргын саналыг үндэслэн Засгийн газар гаргаж болох зохицуулалтыг уг хуулийн төсөлд тусгав.

Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл:

Шинэ Зуун мод хотын бүтээн байгуулалтад ажиллах хүчнийг нэмэгдүүлэх зорилгоор Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн

32.4 дэх хэсэгт шинэ хотын бүтээн байгуулалтад гадаад ажилтан ажиллуулах тохиолдолд Засгийн газар ажлын байрны төлбөрөөс хөнгөлж, чөлөөлөх зохицуулалтыг хуулийн төсөлд тусгалаа.

Зөрчлийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл:

Шинэ Зуунмод хот нь тус хотод мөрдөх хууль, дүрэм, журамтай байх тул Нийслэл Улаанбаатар хотод мөрдөх хууль, дүрэм, журам зөрчихөд хүлээлгэх хариуцлагыг тодорхойлсон Зөрчлийн тухай хуулийн 6.30 дугаар зүйлд заасан хариуцлага хүлээлгэх зохицуулалтыг Шинэ Зуунмод хотод нэгэн адил хэрэглэдэг байхаар хуулийн төслийг боловсруулсан болно.

“Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл:

Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль баталсантай холбогдуулан хуулийн хэрэгжилтийг хангах талаар чиглэл өгч, дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газарт даалгасан Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл боловсруулсан:

1.Шинэ Зуунмод хотын хөгжлийн ерөнхий болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөнд нийцүүлэн иргэдийн хотын нийтийн аж ахуйн үйлчилгээ, төрийн үйлчилгээ авах эрхийг хангах арга хэмжээ авах;

2.Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулиар төрөөс үзүүлэх дэмжлэгтэй холбогдсон харилцааг зохицуулсан тул хотын бүтээн байгуулалтын хугацаанд буюу 2040 он хүртэл жил бүр улсын төсөвт инженерийн болон нийгмийн дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалт, төрийн байгууллагуудыг үе шаттай нүүлгэх шилжүүлэх зардлын төсвийг тусгаж батлуулах;

3.Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 14.1 дэх хэсгийн хэрэгжилтийг хангаж хотын Захирагчийн сонгуулийн эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох ажлыг зохион байгуулах зэрэг асуудлыг тусгаж, хэрэгжилтэд нь хяналт тавихыг холбогдох байнгын хороодод даалгасан зохицуулалтыг тусгалаа.

“Хот байгуулах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл:

Хот байгуулалтын тухай хуулийн 5.1.2, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 35.1-д хот байгуулах шийдвэрийг Монгол Улсын Их Хурал гаргана, мөн Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 5.2-т Шинэ Зуунмод хотын эдэлбэр газрын хэмжээг Монгол Улсын Их Хурал тогтооно гэж тус тус заасан тул “Хот байгуулах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулсан ба дараахи асуудлуудыг тусгасан:

1.Монгол Улсын Нийслэл Улаанбаатар хотын хүн амын хэт төвлөрөл, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлж буй сөрөг нөлөөг бууруулах, олон улсын нисэх онгоцны буудлыг түшиглэн эдийн засгийн тодорхой салбаруудыг тогтвортой хөгжлийн зорилтод нийцүүлэн хөгжүүлэх, хүн амыг эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллаж, амьдрах таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх, үйлдвэрлэл, тээвэр логистик, аялал жуулчлалыг дэмжих зорилгоор Төв аймгийн Сэргэлэн, Алтанбулаг сумын нутаг дэвсгэрт нийслэлийн дагуул хот "Шинэ Зуунмод" хотыг байгуулах;

2.Шинэ Зуунмод хотын эдэлбэр газрын хэмжээг 32,501.3 га-гаар тогтоож, эдэлбэр газрын хил заагийг батлах;

3.Улсын Их Хурлын 2020 оны “Хот байгуулах тухай” 55 дугаар тогтоолд өөрчлөлт оруулж тус тогтоолын “Шинэ Зуунмод” хоттой холбоотой зохицуулалтыг хасаж өөрчлөлт оруулах;

4.“Шинэ Зуунмод” хотын бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагааг Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, Төв аймгийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, Монгол Улсын хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигтэй уялдуулан Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль, холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулахыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчид, шинэ хотын бүтээн байгуулалтад дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавихыг Монгол Улсын Засгийн газарт даалгах.

---o0o---